

Zavezniki v Tuniziji združeni - Eden vabi Hulla v London

ZDRUŽENE ARMADE ZASLEDUJEJO UMKAJOČE NEMCE

Amerikanci in Angleži prišli skupaj na cesti med Gabesom in Gafso. — Angleži, ki so začeli v jeseni ofenzivo, so sledili nad 2000 milj bežečemu Rommelu. — Zavezniki udarjajo naprej, da čimprej osvobodijo Tunizijo.

Zavezniški stan, Afrika. — Med Gabesom in Gafso, pri cestni oznaki, ki pravi 67 kilometrov od Gafse, se je dogodil zgodovinski dogodek, ko so se sestale večer ameriške in angleške čete. Angleške čete so prišle sledeč bežečim Nemcem preko 2000 milj daleč od El Alameina v Egiptu, preko peščne Libije v Tunizijo. Ameriške čete pa so izsilile po hudih bojih dohoda do tega kraja. Američani so prišli v šestih takozvanih "jeeps" motornih vozilih in Angleži so se približali v treh oklopnih katurah. Po kratkem formalnem pozdravu so si skočili zavezniki v objeme in rokovanju kar ni hotelo biti konca. Poveljniki obeh armad se danes na to povelje za takojšnjo nadaljnjo zasledovanje sovražnika.

V London je došlo poročilo, da je Rommel v Italiji in da je zdaj vrhovni poveljnik osiščnih sil v Tuniziji italijanski general Giovanni Messe. Rommel uvideva, da je obramba Tunizije nemogoča, je najbrže odložil odgovornost na Italijana pred popolnim porazom.

V severni Tuniziji so večeraj zopet čete prve angleške armade napredovale za dve milje in pol proti Mateuru. Francozi pa so osvojili več pozicij pri Medjez-el-Bab in zajeli več ujetnikov.

Pota in ceste med Bizerto, Tunisom, Souse in Sfaxom so pod stalnim bombardiranjem zavezniških letalcev. Kakor zglede, se znajo Nemci zadržati nekaj časa edino še v gorovju okrog Tunisa, odkjer jih pa bo vedno stiskajoči polobroč tudi izstisnil v kratkem.

PREREKANJA O POVERJENJU MANDATOV JAPONCEM V TIHEM MORJU

Sydney, Avstralija. — Chiška Tribuna je pred nedolгим objavila članek in v njem navedla nekatere netočnosti glede poverjenja mandata Japoncem v zadnji vojni 1914-1918, ko je Japonska zasedla številna otočja vseskozi do ekvatorja. Pri tem je bil omejen tudi med vojni avstralski ministri predsednik Wm. Hughes in ta zdaj na netočnosti odgovarja tako-le:

"Resnica je, da je Japonska anektirala otočja, kmalu nato, ko je izbruhnila vojna leta 1914. To je bilo storjeno premišljeno, da je s tem odvrnila zasedbo od strani Avstralcev, ki so se pripravljali, da pošljejo ekspedicijsko v ta namen po naročilu iz Londona. "Japonska vlada je medtem,

NEMCI DOHAJAJO V BOLGARIJO

Bolgari utrjujejo obrežje v Egejskem zalivu in ob turški meji.

Ankara, Turčija. — Turška zastopstva poročajo iz Bolgarije, da so došla v Bolgarijo večja nemška ojačenja. Nemške čete so se nastanile v Rusaku, v Varni in Kovali. Bolgari pa so poslali več vojaških oddelkov na egejsko obrežje, kjer utrjujejo pozicije ob morju in ob turški meji. Z utrjevanjem se hiti tudi vseh važnih pozicij na grških otokih. Iz vsega je razvidno, da Nemci pričakujejo na vseh koncih in krajih zavezniškega napada in se povsod pripravljajo na tak napad.

ANGLIJA ZAGOTAVLJA PENZIJO RANJENECIM IN POŠKODOVANCEM

London, Anglija. — Britanska vlada je večeraj objavila zagotovilo, da bo dana pokojnina moškim in ženskam, ki služijo v vojski in bodo poškodovani in nesposobni za opravljanje svojih služb. Lestvica za vojaške pohablence je \$7.50 tedenska podpora in za civilne pohablence pa \$7.00 na teden. Zenske, ki so dosedaj dobivale v takih slučajih le samo \$3.00 tedenske podpore, so s tem dobile povišanje za \$4.50 na teden.

DAVČNI RAČUNI PRIDEJO KMALU

Chicago, Ill. — V okraju Cook bomo dobili davčne račune okrog 15. maja, pravi poročilo. Plačani pa bodo morali biti do 15. junija.

POROČEVALCI BODO LAHKO NAVZOČI NA KONFERENCI ZA PREHRANO

Washington, D. C. — Elmer Davis, načelnik vojnega urada za informacije je naznanil večeraj, da bližajoči se zavezniški konferenci za ureditev prehrane med zavezniki bodo lahko prisostvovali tudi časnikiški poročevalci. O tej konferenci se je preje poročalo, da je vlada bila proti temu, da bi prisostvovali časnikiški, ker ti premnogokrat s preobširnimi razmotirvanji v listih takim stvarim in zaključkom več škodijo, kakor koristijo. Mnenje v tem oziru se je spremenilo in časnikiški bodo lahko navzoči.

RESTAVRATORJI V ZADREGI RADI MESA

Chicago, Ill. — Zveza chičaskih restavradorjev in gostiln apelira na glavni OPA urad (Office of Price Administration), da ji ta dovoli olajšave pri dobavi mesa za restavratorje. Po sedanjem načinu pravijo restavradorji bo začelo že sredi tega meseca primanjkovati mesa in tega bo uvedli najmanj po dva brezmesna dneva v tednu. Sploh pa od 20. aprila do 1. maja ne bodo restavratorji imeli niti mesa, če se jim ne dovoli izrednih olajšav. Kako bo urad zadevo uredil še ni znano.

OKROG 400.000 LJUDI NI VLOŽILO PRIJAV ZA DOHODNINSKI DAVEK

Washington, D. C. — Urad za dohodninski davek javlja, da je že sedaj pronajdeno, da več kakor 400 tisoč ljudi, ki so imeli tekom lanskega leta višje dohodke, kakor določene svote, ki so izvzete od davka, ni vložilo svojih prijav davkarji. Zvezne oblasti bodo začele pozivljati take stranke na odgovor. Na podlagi zakona so stranke, ki zakasnijo vložiti svoje prijave za dohodninski davek podvržene kazni 25%, ki se doda davčnemu računu.

OBE DEŽELI EDINI GLEDE STALIŠČA DO FRANCIJE

Angleški zunanji minister naglašajo zadovoljnost glede obiska Združenih držav. — Razgovori tvorijo začetek nove dobe sodelovanja med obema deželama, kakor tudi med drugimi neutralnimi državami, pravi Eden.

KRIŽEM SVETA

Rio de Janeiro, Brazilija. — Minister braziljske vojne avijacije Pedro Filho je objavil večeraj poročilo, da so braziljski letalci potopili ne daleč od braziljskega obrežja nemški submarin. Brazilci so dosedaj uničili že sedem sovražnih submarinov.

Washington, D. C. — Urad Ameriške legije poroča, da v sedanjih vojni službi nekaj nad 100 tisoč Amerikancev, ki so služili tudi v prvi svetovni vojni. Izven vojne službe pa se udeležujejo člani legije na vseh poljih sodelovanja sedanjega vojnega prizadevanja.

Stockholm, Švedska. — Tukajšnji list "Aftonbladet" je večeraj objavil vest, da so nazivji aretirali Dr. Hansa Luthera, bivšega kancelarja in pozneje nemškega poslanika v Washingtonu. Pod strogim policijskim nadzorstvom je tudi znani industrialist Fritz Thyssen.

London, Anglija. — Ministerstvo za trgovino je objavilo, da se je iz Anglije in njenih domonov poslalo Rusiji v pomoč več kakor za 200 milijonov raznega blaga, to je poleg municije in orožja.

Wellington, Nova Zelandija. — Novozelandska generala James Hargets in Reginald Miles, ki sta bila lansko leto ujeta od Italijanov v Libiji, sta pred nekaj tedni ušla iz italijanskega ujetniškega tabora. Zda sta se zopet javila za aktivno službo.

London, Anglija. — Angleški zunanji minister Anthony Eden, ki se je mudil dalj časa v Washingtonu na posvetovanju in se je začetkom tega tedna vrnil nazaj v London, je podal o svojem obisku v Združenih državah kar najbolj laskavo izjavo. Poročevalcem je izjavil: "Kar najbolj zadovoljen sem z mojim obiskom v Washingtonu. Popolno soglasje vlada med obema deželama glede skupnega stališča napram Franciji. Naravno je, da mi vsi želimo, da bi vsi deli Francije vodili odpor in borbo proti skupnemu sovražniku. Vsa nesoglasja so izravnana.

Tudi ministerski predsednik Churchill je zadovoljen z obiskom in je izrazil, da obisk je dosegel popolni sporazum v treh sledečih namenih: prvič, zadeve tikaajo se skupnih vojnih operacij; drugič, politično sodelovanje med nami v zvezi z aktualnimi vojaškimi operacijami in tretjič, vprašanja, ki bodo nastala po vojni za razne zadeve.

Minister Eden je obenem omenil, da je uradno povabil državnega tajnika Zdr. držav Cordella Hulla, da poseti London. Glede drugega je dejal, da je Amerika naredila nanj mogočen utis, ameriški narod je mlad kreposten narod, posvečen z vsem srcem tej veliki borbi in je odločen delovati skupno z drugimi narodi v vojni in miru.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI

VESTI O DOMOVINI

Hitler se je te dni posvetoval z bolgarskim kraljem Borisom. — Kakor v ruski vojski, tako je tudi v jugoslovanskih partizanskih vrstah mnogo deklet, ki se kot vojaki udeležujejo bojevanja.

Bolgarski kralj Boris konferira s Hitlerjem

Bern, 2. aprila (NUY) — Danes je zvedela Sofija, da je Hitler v sredo sprejel kralja Borisa v svojem glavnem stanu in se z njim dolgo razgovarjal. O vsebini teh razgovorov ni nobenih podrobnosti, toda dobroobveščeni krogi v bolgarski prestolnici trde, da je javna tajnost, da je šlo za usodopolne odločitve, ki bodo Bolgarsko tesneje povezale z usodo osišč.

V skladu s tem nazorom je poziv v poluradnem listu "Dnes", organu ministerstva zunanjih zadev, ki zahteva, da se narod zedini okoli svojega kralja. "Nikakor še nismo prepredili kritične periode, v kateri se trenutno nahaja ves svet in nikdo ne more povedati, kdaj se bo zaključila". Dnes poziva bolgarski narod k vstrajnosti, potrpljenju in hladnokrvnosti v izkušnjah, ki ga čakajo.

Tukajšnji krogi so prepričani, da je bil glavni predmet Hitlerjevega razgovora s Borisom popolno sodelovanje Bolgarije pri obrambi evropske trdnjave. Glasom dozda prispelih vesti, so nemški generali zahtevali od Bolgarije šest divizij za obrambo Črnega in Egejskega morja in pet nadaljnjih divizij za zasedbo okupirane Srbije — kar bi osvobodilo isto število nemških divizij.

Druga poročila iz Sofije trde, da je v mnogih krajih črnomorske obale uvedena zatamnitev od desetih zvečer naprej in da je bil del civilnega prebivalstva evakuiran. Uradni sofijski krogi odgovarjajo na te vesti, da je namen teh ukazov, preprečiti sabotažna dejanja ponoči.

Ravnokar je bil izdan komunike, da se je general Nikola Mišov, bolgarski vojni minister, vrnil v Sofijo po daljšem inspekcijskem potovanju na obalah Egejskega morja. Nemška agentura Transocean trdi v eni svojih oddaj, da turška vojna oblast z največjo pažnjo zasleduje razvoj položaja v teh krajih.

Zenska mladina med partizani

Moskva. — V sovjetskem listu "Komsomolskaja Pravda", glasilo sovjetske omladine, je izšlo poročilo o jugoslovanski partizanski vojski, v kateri so organizirani posebni mladinski odredi. Podatki o teh odredih kažejo, da je v nekaterih 20 procentov, v drugih pa celo 50 procentov deklet. V četrti brigadi partizanov je eden omladinski odred, ki je že dolgo časa v akciji proti Nemcu.

V peti omladinski brigadi je vodja neki Šipka, član ustavnega krožka jugoslovanskega antifašističnega omladinskega pokreta, ki je pre-

teklo leto imel zborovanje v Bihacu.

Petar Jovanović, bivši častnik jugoslovanske vojske, je zdaj vodja omladinskega bataljona udarnikov v Crni Gori, Petar Dabčević pa je vodja omladinskega bataljona, ki vodi borbo proti Italiji.

Isti časopis tudi poroča, da je za lansko žetev sodelovalo 2000 deklet, ki so organizirane v tem pokretu. Te djevojke so pri Klunju med napadanjem sovražnih bombnikov požele in pospravile celo žetev.

Položaj Jugoslovanske industrije

New York, 26. marca — V zadnji številki tednika Newsweek, se nahaja naslednji članek:

Zdaj, ko je grožnja izkrcanja na kontinentu ustvarila sredozemsko fronto, si nacisti obupno prizadevajo — brez vsakega uspeha — da bi povečali produkcijo industrije na jugoslovanskem ozemlju. Letalska tvornica v Kraljevcu in za nobeno rabo več, ker jo je general Mihajlovič pred svojim umikom v gore popolnoma porušil; tvornice za municijo in vojni material v Kragujevcu stoje, a obnoviti obrat je nemogoče, ker je bila večina strojev ukradena in poslana v Nemčijo.

Nemci si prizadevajo nabrati dovolj surovin, da bi vsaj velike tekstilne tvornice v Paraćinu zopet začele obratovati; isto velja za železne in jeklene delavnice v Smederevu ob Donavi, kjer že zdaj po pravljajo rečne tovarne ladje. Dvoje manjših obratov v Lakovici izdeluje nekatere avionske dele, toda možnosti teh dveh delavnic so omejene.

Odpor in nasilje s strani jugoslovanskih patriotov sta se na Hrvaškem tako razširila, da marionetni ministerski predsednik Ante Pavelić, zdaj le še zelo redko nastopa v javnosti.

Poljedelstvo v Srbiji

Nemški časopis "Donauzeitung" javlja v svoji številki od 24. januarja, da je Nedičev poljedelski minister, Radoslav Veselinović, izjavil, da bodo morali srbski kmetje obdelovati zemljo prav do zadnje krpe plodne grude. Veselinović je izdal poziv naslovljen kmetom, naj takoj oddajo ves preostanek živežnih pridelkov in naj svojo domovino zalagajo s hrano, tako da bodo mogli živeti tudi oni kraji, ki ne proizvajajo dovolj.

Objavil je tudi, da bo treba v bodoče zasejati več sladkorne repe in še nekaterih drugih pridelkov. Močno je pohvaljal, da je poglavitna zahteva sedanjega časa, da kmetijstvo poveča množino svojih pridelkov.

ANGLEŠKO LETALO "SPITFIRE", KI JE UNIČILO 23 SOVRAŽNIH LETAL

Slika kaže 23 letnega angleškega letalca D. E. Kingaby, ki je s svojim letalom izstrelil v bitkah še 23 sovražnih letal. Za vsako sovražno letalo, ki ga je izstrelil ima narejen križ na strani letala. Star je 23 let in 23 letal je uničil.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo	Chicago, Canada and Europe
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

POLITIČNE PREGLAVICE

Vsaka večja vojska, ko ne gre morda le za kak posamezen in neznaten spopad med sosedji, kadar gre za borbo med večjimi narodi ali narodnimi skupinami, je izraz politike, posledica političnega udejstvovanja. Govorimo o "visoki politiki" in mislimo pri tem na neke glave, ki so poklicane, da vodijo politiko. To naziranje je napačno. Vodijo politiko, to je res, vsak državljan ne more biti pri vodstvu, ker nima potrebnega vpogleda v potek dogodkov, ampak ta "visoka politika" zadene vsakega državljana, ne pri vodstvu, pač pa pri posledicah te visoke politike. Med politiko in politikom ni nobene razlike, ena in ista je, le vodstvo ne more biti v rokah vseh, zadene pa politika prav vsakega državljana. Pri kakšni absolutistični politiki navadni državljan nima besede, politika se dela brez njega, ampak prav pri avtokraciji, totalitarizmu, absolutizmu je navadni državljan najbolj prizadet.

Politične preglavice so preglavice vseh. Nas Amerikance tare neki izolacionizem. Woodrow Wilson mu je podlegel, ko ga je senat pustil na cedilo. Šlo je, pa ni šlo, ker v dobi po zadnjem miru smo morali delati razne dogovore, toraj smo se vmešavali v mednarodne zadeve, nismo mogli ostati izolacionisti. Ko se je začela kriza v Evropi širiti, so dvignili izolacionisti svoje glasove. Še danes niso utihnil. Zadnje dni pa je odprl oči vsem Sumner Welles s svojim govorom v Toronto. Nad 20 let se je zdela mednarodna kooperacija gola sentimentaliteta, ampak zdaj je postala realna. Tako nekako je povedal. Amerika je živela v mednarodni anarhiji.

Rusija je stopila na plan. Tu je, ne gre je prezreti, politika se mora z njo in z njeno politikom baviti, z izoliranjem se nihče ne more izolirati.

Podpredsednik Wallace je odkrito povedal: "War No. 3 would be the most probable outcome, if America 'double-crossed' Russia." To je trdo povedano. Mnogi so poskočili, bili užaljeni, protestirali. Ne pomaga nobeno ogorčenje, ker Wallace je zadel, dasi se zdi izraz oster. Tudi politika ima preglavice, in Amerika ima zdaj preglavice v politiki radi Rusije.

Ali je Rusija na krivem, kakor navadno? Mogoče, ampak vsekako je treba vpoštevati tudi stališče, kakršno zavzema Kremlin, zastopa ruska politika.

Amerika pokazuje na Atlantski čarter in štiri svobode. Na predsednika Roosevelta se zanašajo vsi zdaj po tlačeni narodi, in Roosevelt je za sodelovanje in mednarodno kooperacijo na podlagi Atlantskega čartera. O tem ni dvoma. Ampak Roosevelt je odvisen od senata pri sklenjenih pogodbah. Kaj, ako mu senat pokaže hrbet, kakor je pokazal Wilsonu? Ali ne bo smatrala Rusija za "double-crossing", če senat ne potrdi mirovni sklepov Roosevelta in se postavi na stališče izolacionizma? Od Rusije se zahteva, naj jasno pokaže, kako bo postopala, ampak pri Ameriki ni nobene jasnosti!

O Stalinu naj kdo misli, kar mu drago, ampak Stalin ni na glavo padel — he is no fool — ker bi ne bil mogel preživeti v Rusiji četrstoletni najhujših borb. Skoz svoje življenje se je boril, je moral odbijati skrivne napade s krivimi napadi, razboritost z razboritostjo, spetke s sprotspletkami. Dolgo je bil v "podtalni" borbi, meriti se je moral z nakanami carske policije, vojskovati se z elementi, ki ne poznajo vesti niti usmiljenja. Šlo je strogo za to, kdo je močnejši, da preživi slabjšega.

Ali naj more kdo pričakovati, da bo tak mož sprejel naše proteste? In kaj mu Amerika nudi glede poveljne Evrope? Nekaj praznih besed! Imamo orožje, vojni material in tu smo pomagali Stalinu, ampak ali imamo mi tudi kak trden načrt pri uravnavi Evrope?

Prav nič se ni treba čuditi radi ruskega zadržanja. Sovjeti hočejo močno in varno Rusijo z močnimi in stalnimi mejami. Pri negotovosti, ali naj te trdne meje zagotovi kak mednarodni zagovor, ali Rusija sama, gre Stalin po varni poti, on se hoče zavarovati za vsak slučaj. Nevarno

lahko postane, ampak misli o Stalinu, kakor hočeš, brez njega ne pojde, in on je v svetovni politiki najčistejši realist, on ve, kaj hoče, in razume priti do tega, kar namerava doseči. Solzave tirade nič ne pomagajo.

Rusija igra in bo igrala važno vlogo pri borbi, brez dvomno bo igrala še bolj važno vlogo pri mirovni uravnavi. Amerika ne more govoriti o miru, in kakšen mir hoče, ako pri tem ne upošteva, kakšen mir želi Rusija. Dokler je Amerika izolacionistična, ne more napadati sedanje ruske politike. Če Amerika hoče, da naj Rusija sodeluje pri Atlantskem čarteru, se mora kongres jasno izreči, da se odpove izolacionizmu, in da je pripravljen sodelovati pri uravnavi razdrapanega sveta po meri amerikske moči.

Dokler je Amerika v temi glede svoje politike, se od Rusije ne more zahtevati popolne jasnosti, in preglavice v politiki niso na ruski strani, Stalin ve, kaj hoče, preglavice so na naši strani, ko tavamo v temi ali vsaj v nejasnosti.

SGT. WILLIAM FALE ODLIKOVAN PO SMRTI Sheboygan, Wis.

General Douglas MacArthur je odlikoval s križcem za odlične zasluge (distinguished service cross) našega mladega rojaka, ki je padel v boju blizu Bane na Novi Guineji meseca decembra 1942.

Ta križec odličnega službovanja je najvišje odlikovanje, kar ga more general MacArthur dati vojaku.

Sgt. William Fale se je prostovoljno javil za patroljo, ki je imela nalogo iti naprej in braniti novi pas ozemlja, medtem ko bi elektricarji zopet vpostavili pretirano zvezo do neke kompanije, ki se je nahajala daleč spredaj v okolici Bune. To se je zgodilo na Božični dan 1942.

William se je z dvema drugima vojakoma plazil naprej po nekakem sledu ali stezi in je našel oddelek sovražnikov. Kakor poroča uradni rekord, se je podal sam naprej na raziskovanje ter je vrgel granato med sovražno skupino. Sovražniki so začeli streljati, in Fale je bil smrtno zadet. Ko ga je mož iz njegove patrolje izvlekel iz mesta, kamor so padale kroglice, je Fale rekel, da se bo že kako splazil iz nevarnega okrožja, raje kakor pa da bi se dal nesti na nosilnici, kar bi izpostavilo oba nosača sovražnemu ognju.

Fale je podlegel ranam, ki jih je prejel pri tej priliki. Odlikovanje je bilo poslano njegovemu očetu, Franku Fale, v Sheboyganu.

Križec za odlično službovanje je medalja, ki jo je uvelodil kongres leta 1918. To odlikovanje dobijo vojaki, ki izkažejo posebno junaštvo v zvezi z vojaškimi nastopi nasproti oboroženemu sovražniku. V prvi svetovni vojni je to odlikovanje prejelo 6,379 častnikov in vojakov.

Sergeant William Fale je bil sin slovenske družine Mr. in Mrs. Frank Fale, 836 Indiana Ave. V vojno službo je stopil 21. marca 1941, komaj nekaj mesecev potem ko je dokončal svoje odvetniške študije na Marquette univerzi. Rojen je bil 3. junija 1914 v Black Diamond, Wash. Pre-

den je šel v višje šole, je hodil v tukajšnje farno šolo sv. Cirila in Metoda.

Uradno poročilo in posmrtno odlikovanje prica, da je bil hraber vojak in je dal svoje življenje v boju za domovino kot hraber junak. Vsa čast takemu vojaku iz vrst mladih ameriških Slovencev, pa tudi staršem, ki so takega sina vzgojili!

Josephina Dragan.

THOMAS JEFFERSON

Proslava rojstnega dne Thomas Jeffersona, dne 13. aprila, ima letos širši pomen. Najprej bo letos 200 let, kar se je rodil. Potem se pa čuti, da je v teh časih važno zopet potrditi demokratična načela, ki jih je zagovarjal ta veliki ameriški državnik in oboževalec svobode in ki jih kruti sovražnik povsem odbija.

Bill of Rights Sesquicentennial Committee (odbor za proslavo stopenetdesetletnice ustavnih določb o človeških svobodah), ki mu je Predsednik Roosevelt častni predsednik, si prizadeva, da se ta letošnja obletnica spodobno proslavi. Pozval je šole širom dežele, bratske in meščanske organizacije ter cerkve vseh veroizpovedi, naj se vdeležijo proslave kot demonstracije ameriške vere v demokratična načela, ki jih je Jefferson proglasil. Governerji in župani so bili pozvani, naj izdajo pri merne proglase. Obe zbornici Kongresa se vdeležita proslave. Aranzirani so bili radio programi od obali do obali, ki bodo naglašali pomen historičnih dokumentov, ki jih je Jefferson spisal ali navdahnil. Najbolj znamenito delo Jeffersona je bila seveda stavava Izjave Neodvisnosti, ali vsa skupina njegovih spisov — njegovi govori, knjige in pisma — odseva njegovo vero v dostojanstvo človeka, v neprekršljivost njegovih naravnih pravic in svobod in njegovo hrepenenje, da se v Ameriki ustanovi in vzdrži demokratični način življenja.

Jeffersonovo dolgo in dolgoletno delovanje se lahko deli v štiri periode: njegovo službo v prid ameriški revoluciji, zakonodajne reforme

za domorodno državo Virginia, njegovo dvakratno službovanje kot Predsednik Združenih Držav in mirna leta vpo-kojitve.

Dasi je bil Jefferson sin bogatega veleposestnika, je imel prav malo one razredne zavvednosti, ki je v onih časih delila posestniško aristokracijo od bolj skromnih kolonistov. Že v mladih letih si je bil prisvojil geslo: "Odpor proti tiranom je poslušnost do Boga". To geslo ga je vodilo, ko se pridružil kolonialnim revolucionarjem, ki so delali za neodvisnost ameriških kolonij.

V mladosti se je že začela njegova velika ljubezen za u-metnosti, ki jim je ostal udan vse življenje. Sam je pravil o sebi: "Postale so praveca strast z menoj: matematika, glasba in arhitektura". Bil je spreten violinist in njegov novi grad — Monticello — je bil povsem zgrajen po njegovih lastnih načrtih.

Tekom revolucije je sestavil razne pomembne proglase, ali Izjava Neodvisnosti je njegovo nesmrtno delo. Sestavil jo je kot član odseka petorice, izbranega od drugega Kontinentalnega Kongresa za sestavo načrta izjave.

Po revoluciji je Jefferson — kot član legislature in potem kot governor — posvetil svoje delovanje dolgi vrsti zakonodajnih reform v državi Virginia. Uspeh tega delovanja je bil, da je ta država dobila najbolj napredne, revolucionarne in demokratične zakone tedaj na svetu. Zlomil je politično in gospodarsko moč posestniške aristokracije, oddelil cerkev od države in uvedel sistem javnega šolstva. Začel je tudi borbo proti suženstvu in za splošno volilno pravico, ali v teh reformah je bil preveč naprej od svojih sodobnikov in je bilo treba poznejših generacij, da so se vresničile.

Jefferson je bil dvakrat izvoljen za Predsednika Združenih Držav. Njegova borba proti reakcionarnim zakonom proti inozemcem je pršla do končne uspešne zmage in je privedla do poloma reakcionarnega nazadnjajstva. Druga znamenitost njegove predsedniške dobe je bila predobitev vse doline Missisipija do Allegheny pogorja do Rocky Mountains potom takozvane "Louisiana Purchase". To ogromno pokrajino, ki je kasneje postala srce Združenih Držav, je kupil od Francije za \$15,000,000.

Zadnjih 17 let svojega dolgega življenja živel je v svojem gradu Monticello, od koder si je dopisoval z odličnimi možmi širom sveta. Ustanovil je University of Virginia in ji predsedoval.

Umril je dne 4. julija 1826, ravno petdeset let po dnevu, ko je bila podpisana Izjava Neodvisnosti, veliki, zgodovinski dokument, ki ostane za vedno spojen s spominom na Thomas Jeffersona.

FLIS.

Kampanja "Am. Slov." je v teku, pridobite mu kakega novega naročnika!

MRS. MICHAEL OPEKA JR. SE JE SMRTELNO PONE-SREČILA

North Chicago, Ill.

Mrs. Anna Theresa Opeka, stara 36 let, žena mestnega uradnika (City Clerk) Michaela Opeke, je v začetku tega tedna umrla v bolnišnici Sv. Terezije, ker ji je počila lobanja, ko je padla na svojem domu v nedeljo 4. aprila. V nedeljo po birmi, ko je bil birman tudi njen sinček, so imeli doma, na 1217 Wadsworth Ave., North Chicago, malo pojedino (party). Hotela je še nekaj jedi prinesiti iz kleti, pri tem ji je pri spodrsnilo in je tako nesrečno padla, da si je prebila lobanjo. Zapušča dva sinčka, Michaela Jr. in Roberta.

Razen moža in omenjenih dveh sinčkov zapušča tudi dve sestri, Mrs. Mary Jarkovec in Mrs. Rose Hzurzy, ter štiri brate; Frank, Edward in Anton Link so v So. Chicagi, Joseph pa je v armadi Z. D. v San Franciscu.

Mrs. Opeka je bila članica angleškega oddelka tukajšnje Maternega društva in društva Sv. Ane, št. 127 KSKJ.

Pogreb se je vršil s slovesno pogrebno sv. mašo v cerkvi Matere Božje v petek 9. aprila. Podrobnosti bom sporočili kasneje.

Naše iskreno sožalje soprogu, pokojni pa naj sveti večna luč!

Jennie Keber.

SLOVENIJA JEČI

Pri Morju Sredozemskem Zdaj hudo grmi, Iz topov in strojnic Ogenj krog leti. Domovina rodna Grozno zdaj trpi, O svobodi njeni Govora pač ni, Saj že marsikteri Naš nekdanji dom Z ognjem tam sovražnik Spravil je k tlom; Gredice in stezice, Kjer smo hodili mi, Rdeča zdaj zalila Sorodnikov je kri. Rojaki zdaj nedolžni Morajo v smrt, Kako ne bil bi narod Obupan in potr? Usmiljenja tam zanje Nobenega več ni, Zato trpini zbrali Poslednje so moči In hrabro se borijo Iz dneva v črno noč. Utrojenim do smrti Prihajta, glej, pomoč! V oblaku temnem v dalji Nekaj se blišči, Ko svobode sokol Proti njim leti, Zvezdnato zastavo V kljunčku ima, Jo povsod čisla. Nad našimi sinovi Zastava ta vihra, Ko čez široko morje Pomagat grejo tja. Sovražnika tam bodo Premagali zato, Da dom očeta rodni Svoboden zopet bo, Pri tem pa marsikteri V boju boše pal In v rodni zemlji staršev Bo spanje večno spal. Mark Badovinac, zastopnik, Boon, Mich.

DOGODKI med Slovenci po Ameriki.

Jennie Mivec umrla

Johnstown, Pa. — Smrt se je zopet oglasila v naselbinu in vzela to pot agilno cerkveno delavko Mrs. Jennie Mivec. Umrla je v bolnišnici Sv. Frančiška, Pittsburgh, Pa., 2. aprila, k večnemu počitku pa je bila položena na mirovdvoru Sv. Terezije 6. aprila. Bila je naročnica Am. Slovenca. Bodi ji večni mir, možu pa naše sožalje! — M. K.

Lieutenant John Troha

Chicago, Ill. — Mr. in Mrs. John Troha, 2321 S. Seeley Ave., poročata, da jih je 18. marca prišel obiskat sin John, ki je lajtnant v armadi Z. D. in je bil 14 mesecev neprenehoma v bojih na Pacifiku. Nakopal si je malarijo in neko očesno bolezen in je bil več tednov v bolnišnici, sedaj pa so ga poslali v bolnišnico v Battle Creek, Mich., da se do kraja izkoplje iz bolezni in si zopet opomore. Medpotoma se je za nekaj časa ustavil pri starših v Chicagi.

Lt. Troha se je udeležil bojev na Solomoni, pozneje se je nahajal na otoku Nova Kaledonija pri Avstraliji in nazadnje se je udeležil bojev ob Udin Kanalu. Tukaj, pravi, da je bila voda kakor daleč so nesle oči dobesedno rdeča od japonske krvi. Pravi tudi, da so Japonci temeljito pripravljeni in dobro utrjeni in da bo ta vojna še dolgo trpela.

Omenjeni rojak je poklicni vojak. Star je 43 let in se nahaja v armadi Z. D. neprenehoma že blizu 30 let. K vojakom se je vpisal kot mlad fantek. Bojeval se je v prvi svetovni vojni, zdaj se pa spet v drugi. Pravi, da je bila prva svetovna vojna le igrača v primeri s sedanjo.

Starši so v Chicagi že okrog 40 let. Prej so bivali zunaj na Archer Ave., zadnjih 18 let pa živijo v šentštefanski naselbini.

Iz Minnesota

Chisholm, Minn. — Dne 18. marca je umrl v Buffalu, N. Y., rojak Louis Marn, star 55 let in rojen v Danah pri Ribnici. Bil je vdovec in zapušča dva sinova ter tri hčere. Njegov truplo je bilo pripeljano semkaj in pokopano 22. marca.

DOGODBICE

Verdija so povabili v neki družini na obed. Po obedu je moral dovoliti, da mu domači sin zaigra nekaj svojih skladb. Ni zdržal. Pomignil je nekemu dobremu prijatelju in sta se splazila iz glasbene sobe. Zunanaj pred vrati je sedela služabnica in spala. Verdi je tedaj šepnil prijatelju: "Dekle je prisluskovalo!"

TARZAN 682) BOJ ZA ŽIVLJENJE IN SMRT

TARZAN MIGHT HAVE ESCAPED, BUT HE WAS NO LONGER A REASONING MAN. HE WAS A FEARLESS BEAST DEFENDING HIS PREY.

AS THE LION REACHED HIM HE DARTED ASIDE, THEN WHIRLED TO GRASP ITS TAIL AND BASH IT TO THE GROUND.

THE TOUGH CARNIVORE, UNINJURED, WAS ONLY SPURRED TO NEW FURY. IT RETURNED TO THE ASSAULT.

THIS WAS MORTAL COMBAT. TARZAN KNEW IT WOULD END ONLY WHEN ONE OF THE BELLIGERENTS WAS DEAD.

Tarzan bi bil lahko ušel, toda zdaj ni bil nič več preudaren človek. Bil je neustrašna zver, ki brani svoj plen.

Ko se je lev zagnal vanj, je zdrknil na stran, se bliskoma zasukal, zgrabil leva za rep in ga treščil ob tla.

Žilavemu mesozrcu to ni napravilo nobene škode, pač pa ga je še bolj razkročilo. Pripravil se je za novi napad.

To je bil boj za življenje. Tarzan je vedel, da se bo ta boj končal šele tedaj, ko bo eden izmed njiju mrtve.

SONCNE PEGE IN VREME

Pred kakimi 150 leti se je neki Anglež domislil, da bi sestavil razpredelnico, kako se na leto spreminjajo cene. Pri tem je pa zapazil, da cene žitu enajst let padajo, enajst let se pa dvigajo. Ker pa zavisijo cene žita od žitnega pridelka, ki pa spet zavisijo od vremena, je iz tega sklepal, da se mora tudi vreme vsakih enajst let spremeniti. — Kasneje sta dognala še dva znanstvenika, Schwabe in Carrington, da je to zapovrstno obdobje u zvezi s sončnimi pegami.

Znano je, da je na vsakih 11,2 leta največ sončnih peg. Nato polagoma pojemajo, slednjic čisto izginejo in se spet začno večati in jih je čez 11 let spet največ. Pojemanje in dojanje sončnih peg pa ni zmeraj tako redno; vmes so še manjša razdobja, 3,2 letna in še večja, 33 letna. Vse to se dogaja drugo za drugim, a stalno je vedno spreminjanje sončnih peg na vsakih 11,2 leta.

Sonce je neizmerni izvor sile, ki izžareva v ozračje in na površje zemlje svoje toplotne, svetlobne žarke. Mogočen svetlek samih elektronov — električnih delčkov — se izteka iz sonca na zemljo in vpliva na naše vremenske prilike in nepravilne. Vendar pa tok sončne energije ni vedno enako močan; njegova jakost zavisijo od sončnih peg, to je, od temnih lis, ki so na površini sonca zdaj večje zdaj manjše. Ko so največje, je njih površina velika pet stotih del vse sončne površine.

Sončne pege so orjaške, na tisoče kilometrov globoke luknje v soncu. Naglo spreminjajo svojo podobo, njih premer more biti tudi na sto tisoče kilometrov dolg. Najmanjše sončne pege, ki jih vidimo z navadnim daljnogledom, merijo v premeru 300 km. Take pa, ki imajo v premeru 40.000 km, so vidne tudi s prostim oesom.

(Velike so nekako 3 krat tako, kot je premer zemlje.) Ker se sončne pege zaeno vrtijo s soncem vred, se gibljejo od vzhoda proti zahodu in so 13 dni vidne na tisti strani sonca, ki je obrnjena proti zemlji. Potem izginejo na zahodnem robu in se prikažejo spet čez 13 dni na vzhodnem robu sonca.

Razen sončnih peg poznamo še neznanske šope plamenov; to so sončne plamenice, ki so še dosti obsežnejše in švigajo 250.000 km v višino! Tudi iz teh izhajajo velikanski električni tokovi.

Prej so bili ljudje tega mnenja, da zavisijo spremembe vremena iz različnih drugačnih vzrokov. Zdaj je vedno bolj jasno videti, da nastajajo spremembe vremena le iz moči sončnega izžarevanja. A ta toplotna moč zavisijo od sončnih peg.

Razna znanstvena opazovanja so dognala, da se toplota sončne površine poveča, če je sončnih peg več. Torej bi morali potemtakem imeti tudi mi bolj toplo vreme, kadar ima sonce več sončnih peg. Pa je prav narobe res! Zakaj? Ko je izžarevanje sonca močnejše, se ozračje krog zemlje zares tudi bolj segreje. A s tem, ko se ozračje bolj segreje, se pa tudi bolj zrahlja, zračni tlak pada, nastajajo oblaki — in dež.

Oblaki posrkajo toploto sonca, ki prihaja v naše ozračje in ji ne pustijo, da bi prišla na površje zemlje. Zato pa je tako: čim več je sončnih peg, tem bolj hladno vreme imamo in tem več je padavin.

Če je torej veliko sončnih peg, pomeni to, da bomo imeli hladno in vlažno vreme. Če se pa sončne pege zmanjšujejo, tedaj je bolj toplo in suho vreme. — Zdaj smo v začetku

dobe, ko sončne pege rastejo! Sicer zdaj še ni toliko peg, vendar ni izključeno da lansko deževno poletje (in še letošnje!) je posledica vplivanja sončnih peg.

Tudi drugi prirodni pojavi imajo svoja določena obdobja, ki so tako v zvezi s sončnimi pegami. Orkani v Severni Ameriki so tem hujši, čim bolj naraščajo sončne pege. Ker je toliko nališov, se gladina jezera dviga. Izmerili so, kako visoko stoji voda v jezerih Viktorija in Njansa v Afriki in v reki Nil, pa so videli, da se 11 let gladina veča, 11 let pa manjša, kakor se spreminjajo sončne pege. Ko je sončnih peg največ, je tudi gladina teh voda na višku. Tudi pred 3000 in 4000 leti je bilo tako.

Iz starih 250 let starih meteoroloških zapiskov, spoznamo, da se je vreme zmeraj v takem redu spreminjalo. Zlasti pa stopajo tista leta na površje, ki so iz večjih 33 let trajajočih sprememb. Opazovanje vremena pa moramo zasledovati še za več ko 250 let nazaj. — Vreme zlasti vpliva na rast rastlin. Kolobarji v deblih dreves niso enako široki. Če je bilo leto bolj suho, je kolobar ožji; če je bilo deževno, je širši. Tako moremo na letnih kolobarjih domačih dreves dognati, kakšno vreme je bilo v prejšnjih stoletjih. Drevesa nam govorijo o 11 letnih spremembah vremena.

O vremenu pa vedo zlasti dosti povedati kalifornijska drevesa, tako zvana Sequoia gigantea. Ta "mamutova" drevesa so stara po 3000 in 4000 let. Na njih kolobarjih je zlasti dobro spoznati 33 letno spreminjanje vremena in iz tega moremo sklepati, da so bile že tedaj, ko so v Egiptu zidali piramide, prav take zapovrstne dobe sončnih peg in torej tudi prav take spremembe vremena, kakršne imamo zdaj!

Življenje naše zemlje je v velikem svetovnem ritmu, ki ga moremo v posameznostih le samo polagoma spoznavati. Saj je še zmeraj vprašanje, kaj je vzrok, da nastajajo sončne pege vsakih 11 in 33 let, zakaj se manjšajo, zakaj večajo. O tem še ničesar ne vemo.

BE 100% WITH YOUR BUY WAR BONDS

TAKŠNO JE SODOBNO VOJSKOVANJE

Slika kaže angleškega korporala, ki preiskuje površino, ki jo je sovražnik podminiral. Ne daleč za njim je eksplodirala ena izmed min.

RAZNOTEROSTI

V AEROPLANU SE JE SKRILA

Medtem ko je njen mož služil pri kanadskih letalcih (RCAF), je Mrs. Marian Darling dobila delo pri neki letalski bazi v Novi Fundlandiji. Dogo časa je skušala s potniškim aeroplanom priti v Anglijo, da bi tam obiskala svojega moža, in končno je res dobila tri tedne dopusta. Sedeža v potniškem aeroplanu si ni mogla kupiti, ker so bili vsi razprodani. Razočarana je pohajkovala okrog aeroplana in nenadoma ji je šinila v glavo nova misel. Ko za trenutek ni bilo nikogar tam, je brž zlezla v aeroplan in se je skrila na zadnjem koncu za prtljago, se odela z razno letalsko obleko, ki jo je tam dobila, ter se tresla celih osem ur od mraza v temperaturi pod ničlo, dokler je posadka ni našla. Ko so prišli v Anglijo, so jo zapeljali k WAAF, to je ženski pomožni četki kraljevih kanadskih letalcev. Ta organizacija je razumela njen položaj in ji je šla sočutno na roke in ji pomagala, da se je mogla sestati s svojim možem in da je dobila novo delo v glavnem stanu Kanadskih letalcev v Angliji.

PRAZNOVANJE ROJSTNEGA DNE

Neke nedelje v letošnjem februarju je v mestu Leeds, Anglija, hodila okrog po ulicah neka mala stara ženica in dala po en petdolarski bankovec (one-pound note) vsake-mu vojaču, ki ga je srečala, brez razlike, ali je bil angleški, ali ameriški. Rekla je, da je njen sin, ki je v vojnem ujetništvu, star ravno 21 let, ter da je sklenila, da bo njegov rojstni dan obhajala na ta način, da bo razdelila \$400 med vojsake, ki so še prosti in

ki jih bo najprej srečala. Nekateri vojaki niso mogli takoj verjeti svojim očem, vendar se ni nobeden branil bankovca, ko je slišal, zakaj jih ženica deli.

VELIKANSKA POTOPLJENA LADJA SPLAVLJENA

Lep vzgled, kaj se lahko naredi in kaj najbrž bodo napravili s sto in sto tisoči ladij, ki so bile in še bodo potopljene v tej vojni, vidimo v slučaju parnika Majestic, ki je lastnina Cunard paroplovdne družbe. Nekaj časa preden je bil potopljen, je ta parnik služil kot večbalna ladja za angleško mornarico. Pred par tedni so ga spet spravili iz morskih globin na površje. Ta 56.000 tonska ladja je menda največja, kar so jih še kdaj potopili iz globoke vode. Ker je bila precej poškodovana od ognja preden se je potopila, jo zdaj razbijajo, da rešijo izredno fino jeklo, ki ga je prav veliko v nji. Rešili so že 1.300 ton tega jekla, pa ga je še notri kakih 25.000 ton, ki ga še bodo rešili. Potapljači so izdelali 1.800 okroglih okenc in drugih odprtih v trupu ladje, kar je omogočilo, da je ladja, ki je potopljena ob škotski obali, priplavalav navrh, kakor hitro so jo nekoliko izsesali.

SVETO DEŽELO BODO VIDELI

Po posredovanju Rdečega Križa bodo imeli naši vojaki v Severni Afriki priliko, da bodo lahko šli na izlete v Palestino. Glavni stan za te izlete bo v Tel Aviv, v Palestini, kjer so se prebivalci sami ponudili, da bodo pomagali tem vojaškim izletnikom kjerkoli in kakorkoli se bo dalo. Poskrbljeno bo za prevoz in vodnike iz Tel Aviva do Jeruzalema in drugih krajev v Sveti Deželi.

POMOČ PO VOJSKI ZA PODJARMLJENE DEZELE

Naloga rehabilitacije dežel, zasedenih od Osišča, in odpo-moči dolgo trpečega prebivalstva je problem orjaškega obsega, ki se ima izvršiti po vojni. Prebivalstvo same Evrope je približno za deset odstotkov večje kot tekem zadnje svetovne vojne. K temu treba dodati ogromnost Kitajske in mnogo pokrajin, ki se jih prva svetovna vojna ni dotaknila. Vsi merodajni krogi so mnenja, da je treba takoj začeti načrte za to delo.

Predsednik Roosevelt je nedavno imenoval bivšega gubernorja države New York, Lehmana, za ravnat. inozemske od pomoči in rehabilitacije. Mr. Lehman, priseljenec sin, ima za seboj sijajno karjerno v bankirstvu in vladni upravi. Njegovo znano človekoljubje, praktičnost in izkušnost ga sijajno vsposablja za tako nalogo in ljudje vseh strank so navdušeno pozdravili to imenovanje.

Mr. Lehman je tozadevno rekel tako:

"Naša svrha je pomagati osvobojenim narodom, da si sami pomorejo... Seveda prva naloga bo zalagati osvobodene prebivalstva z najnujnejšimi potrebščinami — z živim, da se ustavi stradanje, s stanovanji za silo, da ne bodo več izpostavljeni vremenom, z oblekami, da se nadoknadi, kar so osiščne vojske pokradle, z zdravstvenimi merami, da se preprečijo kuge...

"Ko bodo osvobojena prebivalstva osvobojena od strahu stradanja... ko bo trgovina zopet začela delovati, bodo ona v stanu napraviti svoje lastne načrte za popraviljanje in rekonstrukcijo... Mi verujemo, da je potrebno v interesu zopetne ustanovitve stalne sigurne ekonomije, da se narodom sveta pomore postaviti se zopet na samo-ohranjevalno bazo. Le tako more biti svet organiziran na stabilni podlagi, kjer se četvorica svobod more vresničiti in agresivna more biti za vedno odpravljena s sveta.

"S tem, da bomo pomagali drugim narodom, da se zopet spravijo na noge, jim bomo pomagali, da producirajo one stvari, ki jih mi potrebujemo, in istočasno si ustvarimo mo-goče odjemalce za stvari, ki jih mi produciramo. Tako pomagajo njim bomo pomagali samim sebi."

Tudi Predsednik Roosevelt je nedavno obljubil ljudem, ki trpijo v osiščnih deželah, čim vojna konča. Namen te izjave je bil izpodkopavati tla njihove

vim tiranskim voditeljem, Hitlerju in in Mussoliniju.

Nova agencija za inozemsko pomoč in rehabilitacijo bo funkcionirala pod državnim tajnikom Hull-om. Bo pa tudi sodelovala z vojsko, mornarico in z departmenti zakladnice in poljedelstva, War Production Board-om, z Board of Economic Warfare in drugimi agencijami, ki jih je vojna napravila potrebne. Do sedaj je Predsednikov načrt da Mr. Lehman najde, kaj vsaka dežela potrebuje, odkrije razpoložljive zaloge in prouči, kako naj se postopa.

Ceni se, da ta čas je v skladiščih Združenih Držav in Kanade na razpolago prebitek pšenice za en bilijon bušlov, kar je zadosti, da se prehrani vsa Evropa za leto dni. V Kubo so velike zaloge sladkorja, kave v Brazilu in Kolombiji in koruze v Argentini. Za te zaloge, kakor tudi za rezervne zaloge bombaža v tej deželi problem je za enkrat le, kar se tiče prevoza. Za povojno pomoč bo seveda treba znatno povejšati produkcijo mnogih drugih potrebščin. Nova industrija dehidracije (osuševanja) bo igrala veliko vlogo v tem pogledu. Mnogo lažje je seveda prevažati osušeni živež mesto svežega ali konserviranega.

Odbor Združenih Narodov za preiskovanje bodočih potreb zasedenih dežel je že v obstoju in vlade v prognanstvu so že predložile liste ži-

vežnih potrebščin, zdravniških zalog in surovin za prvih osemnajst mesecev po vojni. Podobori proučujejo probleme transportacije v notranjosti Evrope. Isto bo veljalo tudi za Kitajsko, Burmo, Malajo in Nizozemske Indije.

VESTEN SINČEK

Obiskovalka: "Ti dečko si pa zares prav možat. Gotovo tudi rad pomagaš svojim mami."

Poba: "O tisto pa. Takoj ko boste odšli, bom preštel naše žlice."

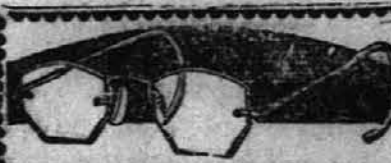
RAD UGODI

Anglež: "Dajte mi ovčjo glavo, ali biti mora od angleške ovce."

Škotski mesar (pomočniku): "Jaka, daj vzemi možgane ven iz ene!"

DR. H. M. LANCASTER Dentist

2159 West Cermak Rd. (ogel Leavitt St.)
Telefon Canal 8817, CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 6523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAK

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

MANJ VELIKONOČNE ŠUNKE ZA NAS POMENI VEČ ISTE ZA NAŠE VOJAKE

AMO mislite za minuto, na kakega, ki ga poznate, ki služi pri vojakih, morda vaš sorodnik, prijatelj ali sosed. Zdaj ob velikonočnem času gotovo misli na svoj dom in na velikonočno kosilo, ki mu je ugajalo... kot dobra velikonočna šunka z rozinovim sokom in z drugimi okusnimi prikupami.

Vi gotovo želite, da bi imel tako kosilo, ali ne? Seveda. Vi mu k temu lahko pomagate s tem, da sami imate manj zase. Na mesto, da bi sami imeli celo šunko za Velikonoč, mnogo patriotičnih družin se bo zadovoljilo le s polovico šunke. Manj šunke za nas, pomeni več šunke za nje, tam na frontah.

S tem, da skušate prestati z manjšo količino živeža, je način, potem katerega pomagamo zmagati v tej vojni. Ako vsaka družina sodeluje v polnem deljenju prehrane, bo dovolj hrane za naše vojske in tudi za nas same!

Da se vam pomaga v izbiranju, pripravljanju in konzerviranju vojne prehrane, Peoples Gas družba je ustanovila tri središča, kjer se dajejo navodila glede tega. Vabljeni ste, da pridete pogledat ta središča, pogostoma, kakor morete. Pridite in pogovorite se o problemih prehrane z našimi domačimi ekonomisti. Naj vam ti pokažejo, kako se pripravijo okusna in zdrava jedila iz stvari, ki so na razpolago. Naj vam naši ekonomisti tudi pokažejo, zakaj je vaša plinska peč sedaj najvažnejša pomoč pri vzdrževanju zdravlja vaše družine in vaše sreče potom nedosegljive sposobnosti kuhanja, prehranjanja, ki ohranja vitamine v hrani.

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS, LIGHT AND COKE COMPANY

ZAVEZNIKI SE VOZILJO S NEMŠKIM "KOLESELJEM"

Zavezniki so v zaojtu nemških čet zajeli tudi takomenovani ne mški Mercedes-Benz truk, s kakorinimi so se Nemci vozili po afriških peščenih krajih. Zdaj so z njim vozijo angleški vojaki, ki saste dujejo bežeče Nemce.

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

Gledali so drug drugega in svojo zemljo in premissljevali, kako naj plačajo najemnino. Bali so se zime in vnaprej videli vso revščino, kateri bodo poslej izročeni. Ob nedeljah ni bilo po maši v gostilnah govora o ničemer drugem ko o dežju in o suši. Na obrazih je ležala kmetom nema pobitost.

Jan je prišel domov in pobešal glavo. Ni pazil na Vinino tesnobno potrto in na njene poglede, ki so iskali pomoči. Nazadnje mu je pokazala otročička, ki je medel in slaboten, skoraj brez življenja, ležal v zibelni in po tihem ječal. Ne da bi mogel pomagati in vprašaje je pogledal Vino in ko je začela jokati, si je mislil, da mali Jan umira.

Kaj se je na mah pojavila hudobna roka, da uniči zaporedoma vse, kar imata? Čutil je učinek te moči in ni vedel, s čim naj bi zaslužila nesrečo in kako bi ji mogla uiti. Njegov odpor je bil zlomljen. Mirno je gledal, kako gre vse svojo pot, in je sklenil, da bo začel znova, brž ko se bo zlo izdivjalo.

"Kako je to prišlo?" je vprašal. Vina mu ni vedela povedati.

Po jedi je šel spet na svoj kos zemlje. Ni si upal misliti na svojo nesrečo in je prenašal žgočo pripeko, ki je uničevala njegovo žetev. Zvečer se je vrnil domov z nejasnim občutjem, da bo našel vse še slabše.

Pred podobo Matere božje je gorela voščenska in Vina je klečala.

"Jan, moliva najprej za najino dete in potem za dež na polju."

In na mah je tudi on začutil potrebo, da bi potožil svojo stisko in v svoji nemoči prosil Boga pomoči. Nevidna sila, ki se je zdelo, da vlada nad dobrim in nad zlim, bi po Janovem mišljenju mogla odvrniti nesrečo z enim samim migljajem. Vina je imela prav: pred svojim domom in pred svojo žetvijo je stal brez moči in top ko bedak.

Molitev mu je dala tolažbo in v strahu in upanju je pričakoval izboljšanja, ki ga je tako nujno potreboval. Drugi ljudje so mislili ko on. Dokler je rast gnala, so se veselili stanovitnega sončnega vremena ter prepevali in se smejali po polju, da je kar odmevalo; kakor hitro pa so rastline začele koprneti po vlagi in giniti po polju, je bilo veliko veselje pri kraju.

Potem so si ljudje šepetali, česa se boje, in vedno znova pravili, koliko tednov že ni dalo nebo niti kaplje dežja. Čutili so, da se godi nekaj nenavadnega, in so se bali, da bo brez božje pomoči žetev uničena. Vide-li so, kaj jih čaka pozimi, če pojde zdaj na polju vse po zlu.

V nedeljo je župnik imel splošno prošnjo procesijo; gologlavi so ljudje v gosti množici romali za križem in na glas molili za rešilni dež. Sonce pa je žgalo kakor kazen božja nad polji. Ta veliki kralj je nezavedno povzročil gorje. Očividno je pozabil, da so na svetu ljudje, ki jih vročina in suša lahko umorita.

Te dni je Jan doživel, da je strela vžgala hišico Doora Vermeulena, ki je bil kakor on poljski delavec. Plameni so cel večer svetili po vsej vasi in žena in otroci so v svoji bedi blodili po polju. S to strela pa je bilo konec tudi suše in ponoči je padal dež kakor dolgo zadrževana dobrota, kakor preplavljajoč blagoslov.

Ljudje so lezli iz svojih postelj, da bi uživali čudo; pustili so, da jih je premočilo do kože, da bi čutili na lastnem telesu hladilo, ki so ga izprosili za svoja polja. Medtem je tudi mali Jan ozdravel od tiste hude slabosti in se že veselo smejal, ko sta se Jan in Vina že bala, da bo njunega smeha za zmeraj konec.

Malo bitje, ki je komaj ušlo smrti, se jima je zdaj zdelo dvakrat vredno ljubezni, ker je ostalo pri njima. Kmalu sta bili suša in nesreča pozabljeni; oblaki so spet romali po ozračju, ne da bi se kdo menil zanje. Žetev je bila dobra in o pravem času dozorela. Vsakdo je imel opravila s svojim delom. Jan je najprej požel žito in potem z vsemi silami kopal krompir. Ko je spravljajal snope v mali skedenj ter stresal košare, polne zrelih, zlatordečih gomoljev v klet, ga je polnila radost, ki je ni še nikdar poznal. Željno je ogledoval zaklade, ki jih je dobil od koderkoli že v dar in ki bi mu bili prav tako lahko vzeti.

"Zdaj bova vzdržala spet leto dni, Vina," je dejal dobre volje.

In zvečer je z globoko resnostjo ponavljal molitve, ki jih je Vina brala naprej. Sam pri sebi je mislil, da je imela žena vendarle prav. Zdaj je verjel, da je njegovo početje prazno, če mu Gospod tam gori odreče svoj blagoslov.

Poslej je delal in živel s sklepom, da vede ne bo storil nič slabega, da se tudi njemu ne bo zgodilo nič hudega.

Tako sta v slogi in v varnem miru življajala svoje dni, ne da bi jima kdo kalil lepo spokojnost.

Začetek zime jima je prinesel novo upanje in svetlo veselje je zavladovalo, ko se je rodil drugi fantek. Lude in žena sta prišla, da bi bila za botra. Vina je poskrbela za malega kar sama brez pomoči sosed. Janu se je zdelo dobro, da je bil poročen spet v mrtvem letnem času, vprav ko je bilo najmanj posla. A za Vino so se zdaj napor in skrbi podvojile; ko se je starejši učil hoditi, je morala že na drugega paziti. Vedela je, da se za zdaj njen položaj ne bo izboljšal, in je delala, kar je mogla. Trudila se je, da bi imela hišo v redu in da bi razen tega zmagovala še vse drugo delo.

"To so težavna leta, Jan," je menila. "Ko bosta fanta velika, bosta delala za naju in midva bova na stare dni lahko počivala." Jan jo je poslušal in garal in garal; nehal je z delom šele, kadar se je zvečerilo, in si je komaj vzela časa, da je v naglici pojedel in ponoči, kadar ga niso motili otroci, malo spal.

Naslednje leto sta dobila tretjega otroka in leto za tem spet enega in pozneje dvojčke. Ona se je polagoma navadila, da je vsako zimo nastopil isti dogodek; vsakokrat, ko je bilo poletno delo pri koncu, je prišel na svet nov otrok, ki je pozimi užival najskrbnejšo nego. Z veliko tropo otrok se je množil direndaj in nered po kuhinji. Prejšnji mir je vedno bolj izginjal in starša sta se polagoma, ne da bi zapazila, navadila na pisani križemkrazem.

Vsak otrok je bil drugačen po svoji naravi in vsa ta različna mala bitja so rastle in gomazela po hišici. Starša nista pazila, kako se sama starata, zakaj ostala sta zdrava in sta v mislih živela z otrok.

(Dalje prih.)

PREREKANJA O POVERJENJU MANDATOV JAPONCEM V TIHEM MORJU

(Nadaljevanje z 1. strani)

Ampak, mesto da bi bil vstal in se uprl, je popustil skoro v vseh japonskih zahtevah.

"Ko je Kitajska po svojih zastopnikih na konferenci vehementno protestirala proti 21 japonskim zahtevami na istih sejah mirovne konference, ko se je to razpravljalo, je bil Wilson tiho. Ko so Japonci delovali na to, da se je vključila klavzula, ki je določala plemensko enakopravnost v pogodbo Lige narodov, je Wilson celo to podpiral, če tudi je to pomenjalo, da bi se moralo dati Japoncem pravice naseljevanja v dele zapadne hemisfere. Zganil se je še le, ko je prišel oster protest iz Kalifornije.

"Jaz sem bil odločno nasproten proti vsaki japonski kretnji. Nikdar se nisem opajal z iluzijami o Japoncih, o njihovi moči in o njihovih ambicijah."

Tako torej polagoma prihaja na dan, kako se je barantalo glede raznih otočij v Tihem morju. Preje smo vedeli le, da so Japonci zasedli vsa otočja, ki so jih prej imeli Nemci in še več drugih otočij. Pustilo se jim je, da so zasedali otočja za otočjem in so tako prišli do baz, ki jim zdaj služijo za operacije v tej vojski. Well, kdor ni čuječ takrat, kadar je čuječnost na mestu, navadno plačuje visoke račune za svo-

jo nepazljivost. Malomarnost na strani zaveznikov je tudi bila, ko so od leta 1931 mirno gledali, kako so poniglavi Japonci osvajali Mandžurijo, pozneje vsa kitajska obrežja, potem zasedli francosko Indokino, potem Tajlandijo. Ko so pa prišli leta 1941 prav na prag angleških in ameriških posestev so pa potegnili nož in zahrbtno napadli. Ali tega roparja niso videli preje?

JAPONSKA AKTIVNOST V BURMI

Kalkuta, Indija. — Angleške čete so se morale zadnje dni umakniti z Mayu polotoka, omenja poročilo iz urada angleškega poveljstva. Japonci so bili na več krajih prestopili Mayu reko severno nad pristaniščem Akyab in so s tem postavili v nevarnost obkolitve angleških čet na polotoku. Edina rešitev je bil umik, katerega so Angleži v redu izvršili. V drugih krajih so Angleži zadali več udarcev Japoncem. Letalci so uspešno bombardirali večeraj japonsko letalsko bazo pri Pakokku. Ameriški letalci pa so bombardirali Rangoon in povzročili precej škode Japoncem.

LE 70% VOLICEV SE JE UDELEŽILO VOLITEV

Chicago, Ill. — Županskih volitev zadnji terek se je udeležilo izmed 1,814,060 registriranih volilcev, le samo 1,276,587 volilcev, kar je okrog 70% od vseh volilcev.

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obehem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu podpornemu društvu v Chicagi

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA,

štev. 1, K. S. K. J. Chicago, Illinois

Zboruje vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Naše društvo vam nudi vse različne moderne zavarovalnine — podporo v boleznih, preskrbo dostojnega pogreba, in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbor:

FRANK BANICH, predsednik

JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street

ANTON KREMESEC, blagajnik

KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16 1/2 x 12 1/2

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanjih predsednik Zdr. dr. Frank D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. države podpisani z njihovimi lastnoročnimi podpisi. Pod predsednikovo sliko vira v vetru ponosno sveznata zastava. Pod zastavo je spominška plošča in na nji tiskano v okrajavi listina pravice in svobode. Slika je v okvirju in v okvirju staklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih še nekaj dobili

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi slika po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame za znanje, in dokler naloga traja s njimi lahko postrežemo onim, ki si je želijo.

Naročila je pridjati potrebni znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

J. M. Trunk

Značilni pojavi so le. Znanstven dokaz, da je Bog, obstaja osebni Bog, in da Bog ni le neko pojmovanje, tak dokaz je trd oreh celo za najboljše filozofične glave. Dozdaj je le naš dr. Veber podal tak dokaz, pa vidim, da stojijo začuden pred njim. Značilnih pojavov je pa vojna prinesla že precej. Trije mornarji so bili 38 dni na plavu, ko je torpedo razbil ladjo. Basil D. Izzi je povedal: "I knew God was with me all the way". Mollili so, pa je prišel dež, kaka ptica, riba... da je bilo za življenje.

General McArthur je priznal, da "je bila previdnost božja z Amerikanci, ko so razbili precej japonskih ladij". Stotnik Rickenbacker javno priznava pri predavanjih, da jih je le Bog rešil, ko so bili kakor v orehovi luščini nad pet tednov na morju v malih mehovich.

Eden izmed Rickenbackerjevih spremljevalcev, Bartek, je bil tudi rešen. Bil je inženir na razbitem zrakoplovu. Prizna, da je bil prej ateist, ni na ničesar veroval, zdaj pravi, da veruje na osebnega Boga, postati hoče "pastor", da bi še drugim mogel dopovedati, da je nad nami Bog.

Vzemi, kakor ti drago, če pa želiš dokazov, da se ne moreš izmuzniti, idi k dr. Veberu, le gora se ti ne sme zdeti previ-

soka, pri dobri volji jo lahko preležeš in prideš na — luč.

Odpor proti komunizmu ima različne oblike. Boljševizem je le drugačen izraz. Nazivji se postavljajo s svojo borbo zoper boljševizem. Kadar kaže vreme na dež in točo, zavijajo oči celo proti Londonu in Washingtonu, češ, še vas bo boljševizem požrl, ako klestite le nas, ki se borimo zoper boljševizem. Gola hinavščina. Rusijo bi bili radi vtaknili v nemški žakelj, in ker se žakelj trga, ko je Rusija prevelika, jamrajo radi tega šmentanega boljševizma. To je ena oblika.

Ali gre pri komunizmu za ateizem? Pri nazivjih bi bilo to naravnost smešno. Nazivjem je prav enak ateizem, hudiča bi izgnjali z Belzebubom, da se poslužim podobe iz evangelija. Neki krogi pa so v skrbih radi ateizma. Kako je? Ako je Bog, ga noben ateizem ne more odpraviti, in naj vsi ljudje postanejo ateisti. Prizadevanje ateistov pa ovira delo za kraljestvo božje, in tu prinaša ateizem škodo, in je odpor na mestu. Komunizem ali boljševizem pa je zopet le ena oblika, ker ateizma je dosti in morda še več v krogih, kjer ni nobenega komunizma ali boljševizma. Odtod tudi nekaj solz, ako kdo poroča, da je ateizem v Rusiji zdaj premagano stališče. Quizzling, is it not?

POVESTNE KNJIGE IN ROMANI

ki se dobe v naši Knjigarni

- BELE NOČI JUNAK, spisal F. M. Dostojevskij. Sentimentalen roman, ki vodi čitatelje skozi zanimive scene življenja. Knjiga je trdovezana. 60c
- BLEJ IN BRIKSEN, zanimiva zgodovinska povest iz 17. stoletja. Brošura z 96 strani. 45c
- BURKEŽ GOSPODA VITERGA, zanimiva knjiga, spisal Tone Čemažar. Brošura z 142 strani. 50c
- ČETRTEK, spisal Chesterton. Detektivski roman zelo napetega značaja. Trdovezana s 193 stranmi. 75c
- ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU, zanimiva zgodovinska povest, spisal Dr. O. I. 80c
- ČUJTE NAS, spisal R. Vrabl, kratke novele. 30c
- DŽUNGLA, zanimiva povest o Tarzanu, v dveh delih. \$1.25
- ENA BOŽIJA CVETKA, brošura 416 str. Zelo zanimiva in napeta povest o dekletu, ki žrtvuje vse za svojega očeta. Slika iz življenja, ki kaže, kaj premore dobra volja. \$1.00
- FRANK BARON TRENK, povest iz zgodovine hrvatskih pandurov. 35c
- FRA DIAVOLA, povest iz roparskega življenja. 40c
- FURIJ, novela iz življenja mladeniča, ki vas popelje v zanimivo slučaje. Trdovezana knjiga 100 strani. 75c
- GORNJE MESTO, zanimiva povest iz Zagrebkega življenja. Ba. Brošura z 317 strani. \$1.25
- GUZAJ, zanimiva povest o razupitem roparju na Štajerskem. 65c
- HABAUK, zanimiva Remichlova povest, 126 strani, broširana. 40c
- HANKA, povest iz življenja lužičkih Srbov. \$1.00
- HČI CESARJA MONTEZUME, zanimiva zgodovinska povest. \$1.25
- HEDVIKA, zanimiva povest o banditovi nevesti. 35c
- HUBERT, — Interesanten roman iz gozdov. Spisal Pavel Keller. Poslovenil dr. Ivan Dornik. Vsebuje 272 strani. 85c
- IZPOD GOLICE, spisal Savinšek. Povest iz gorenjskih planin. \$1.25
- IZLET GOSPODA BROUČKA, knjigah 1. in 2. del in staneta menik. Vrlo interesantna zgodovinska povest iz turških časov, ki je zlasti priporočljiva, da bi jo čitala ameriško-slovenska mladina. Brošura 130 strani. 50c
- IZ VSE SVOJE DUŠE, (34 knjige ljudske knjižnice), zelo zanimiva povest. \$1.25
- IZPOVED SOCIALISTA, brošura z 151 strani. 60c
- JAGODE, spisal Jože Stritar, pesmice, igerce in kratke pripovedke. 40c
- JAROMIL, češka narodna pravljica za mladino. 30c
- JURČICEVI ZERANI SPISI, zanimive povesti črtice in novele iz domačega slovenskega življenja, ki ga je malo kdo zadel in naslikal, kakor ravno nepozabni Jurčič. Njegovih zbranih spisov je 19 zvezkov, vsak po \$1.00
- V vsakem zvezku so sledeče povesti: 1. zvezek: Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polhaji. — Domen. — Dva prijatelja.
- 2. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetškega cesarja. — Med dvema stoloma.
- 3. zvezek: Doktor Zober. — Tugomer.
- 4. zvezek: Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V voljni krajini. — Pravda med bratoma.
- 5. zvezek: Kakor hrasti v viharju, spisal Fr. Kolenc, za vero očetov. 60c
- 6. zvezek: Knezova knjižnica. 1. zvezek: Anton Knezova ustanova. Gospod Lisec. — Ženitev Ferdinanda, vojvode. Brošura 195 str. \$1.00
- 7. zvezek: Kralj Alkohol, J. London. Brošura 245 str. Povest, ki slika gorje ki ga povzroča alkohol. \$1.25
- 8. zvezek: Kralj Gora, Ed. About. Zelo napeta povest iz francoskega življenja. Brošura 255 strani. \$1.00
- 9. zvezek: Kratka povest o Anti-Kristu, povest iz rušičine. 30c
- 10. zvezek: Jagne. — Starček z gore.
- 11. zvezek: Pirha. — Ivan, turški suženj. — Kričanska obitelj (družina).
- 12. zvezek: Sveti večer.
- 13. zvezek: Pavlina.
- 14. zvezek: Roparski grad. — Ptiče gnezdo. — Poškodovana slika. — Tiskovna pomota. — Spominčica. — Diamantni prstan.
- 15. zvezek: Brata. — Različni sestri.

K naročilu je pridjati potrebni znesek v Money odru, ali čeku in nasloviti na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 WEST CERMAK ROAD,

CHICAGO, ILLINOIS